waid Els — kes ennast nüüd Elsbeta nimetas, tahtis neitsi ülikonda. — Noh, mis sest ramalusest pikemalt rääkida! Esimese neitsi-kleidi aluspalistus oli weel kulumata, seal sai neitsist ühekorraga mamsel ja meheta emand. — Ja kuida üks tark wanasõna ütleb:

Said korra andeks ühele
Siis langed sõõdiks linnale!

nõnda oli Elsega lugu. Kahe aasta eest tuli tema lapsega linnast tagasi. Endine liiderlik elo, häbi ja mured olid tema terwise lõpetanud; tema hakas tiisikust põdema ja langes selle nooruse surmaja käte. Pikal haiguse aeal sain temaga tutawaks, ja Issandale täno! mino külwatut seeme kukus hea põllo peale. Els on rõhutut südamega oma endist patuelo kahetsenud, ja suri kindlas uskus ja lootusses Õnnistegija armo peale. — Kui Jumal mino eloiga pikendab, siis loodan Else järeljäänud lapsokese nõnda kaswatada, et temast ema ja ema-ema kelgowedajat ei pea saama."

Ja kangro Jüri mõistliko jutuga lõpetame lugemise, mis muidogi pikemaks wenis, kui ette oli arwatud.

Siidikedrajs.

Ei leita tänapääwal palju ühtainokest meie lugejate seas, kellel siid tundmata oleks, sest kiriko minnes waesel lapsel Maielgi punane siidi-lint rinna ees, mis tädi Paide laadelt oli ostnud ja õetütrele kingituseks toonud. Nõukamatel tütarlastel nähtakse siidi pärgil ja kaelas; ja kui Otsa Mihkli wanem poeg sügisel enne koito raudkäpa talotusel wiina wärsiga salateele läheb, siis on temal — selle peale löön julgest kihla! — paberisse mässitut siidi-rätik põues, mis kortsuta ja palistamata, kui oleks eile wast poest toodud. — Meie kirjatundjad teadwad juba „Pühapääwa wahelugemistest," kuida maapind neid linu ei kaswata, kust siidi lõnga kedratakse, waid et üks weike rõõwuk*) Looja poolt siidikedrajaks seati, mis seda peenikest õmblikо eiesarnast lõnga walmistab. Saago siis tänawusses Kalendris siidirõõwuk oma kedrusega lugejale teadawaks, et meie Tähtramat „kasulikо" lianime waleks ei jäta, waid aeawiituse kõrwas laa õpetust külwaks.

Siidi tarwituse algmist taganõudes wiiwad jäljed meid muiste põlwe pimeduse rajale; seal leiame Hiina-riigi wanas jutustuses esimesi sõnumeid, kuida inimesed siidi õpind tarwitama. Hiina aea-raamatutes, kuhu kõik tähelepanemise wäärt asjad ülespandud, seisab ühes kirjas, mis 2 tuhat 2 sada 6 aastat enne Kristuse sündimist on kirjotud, et üks Hiina keisrinna, nimega Siling-hi, siidirõõwukast siidi õpinud tegema. Siling-hi kaswatas omas lossis siidirõõwukaid, korutas siidi-eied lõngaks ja kudus lõnga kangaks. Keisrinna Siling-hi elas 2 tuhat 6 sada aastat e. K.

---

*) Tännine maa-keele waetus nimetas loomakese siidi-ussiks, üks nimi, mis kauemine ei tohi sallida, sest et se läbi ülpsait eksitus woib tulla. Neid roomajaid elokaid, kellest itjemine liblikad siginewad, ei sünni mite ussiks kutsuda, waid peame neid rõõwukad nimetama, saksa-keele: Raupe. Sedamõõda peame tännini ussi nime al liikuwaid elokaid, kui kapsa ussi, puie- ja õite-ussid — kapsorõõwukaks, ehk neid lehe- ja õie-sõjaid — leherõõwukaiks ja lille-rõõwukaiks nimetama. Kõik rõõwukad sünniwad liblika munadest. Mis wihma-uss ja tema sarnane, se jääb ika ussiks ja ei moondata neid ial liblikateks. Suuremad roomajad tuleb madudeks kutsuda; ts on igal roomajatesugul oma pärisnimi ja ei kuskil eksitust karta.